

dentlig trange Kaar. Den højtærede Minister har, som selvfølgelig er, loyalt opfyldt sit Løfte om fornyet Undersøgelse, men jeg tillader mig dog at henstille, om der ikke kunde komme lidt mere Fart i denne Sag. Der er nu gaaet 3 Fjerdingaar; Enken sidder i spændt Forventning om at faa sine yderst ringe Kaar en lille Smule forbedret, og jeg synes, at alle vi, der har interesseret os for denne Sag — det har ogsaa andre ærede Medlemmer i denne Forsamling vist mig den Glæde at gøre — har Krav paa, at Sagen dog nærmede sig sin Løsning. Under 4. Juli har Retslægeraadet tilskrevet Indenrigsministeriet, at ihvorvel man anser Dødsfaldet for godt at kunne være uafhængigt af Ulykestilfældet, nærer man dog Betænkelighed ved ganske at afvise enhver Mulighed for Aarsagsforbindelse. Dette forekommer mig at være et lille Lysglimt, og som sagt, jeg anmoder den højtærede Indenrigsminister om velvilligt stadig at have denne Sag i Erindring.

Jeg skal dernæst sige nogle faa Ord om Kornordningen. Det har jo været alle Medlemmer af dette Ting en stor Skuffelse, at Kornordningen har svigtet. Det er sagt i Dag, at man ikke nærer Haab om at faa mere end 700,000 t i Stedet for de 850,000 t. Det skulde glæde mig, om det var rigtigt med de 700,000 t, thi for mig staar det saaledes, at dette Kvantum meget vanskeligt vil naas. Der har jo været en overordentlig Uvillie mod at aflevere dette Korn, og man kan godt forstaa, at det er svært i et daarligt Aar at aflevere en saa betydelig Mængde. Men paa den anden Side var vi dog alle enige om, at Landbruget vilde være villigt til at bære Offeret uden at kny væsentligt. Vi skulde imidlertid nødig en Gang til have væsentlig Gnidningsmodstand paa dette Punkt, og jeg vil derfor ønske, at man i meget god Tid vil begynde paa Kornordningen med Hensyn til Høsten 1918. Landmændene har skelligt Krav paa at vide, hvorledes de er stillede, saaledes at de allerede til Foråret kan træffe deres Dispositioner. Det var egentlig Fejlen i Fjor, at Kornordningen kom saa sent, at man endogsaa havde begyndt at høste, da vi vedtog Loven.

Jeg er ganske paa det rene med, at den Opfattelse, at Staten „tager“ Kornet, ikke er rigtig. Staten faar Kornet, og Landmændene faar Pengene; om det er en passende Betaling, eller om den endnu er lidt for lille, er noget andet. Men hvad gør man ved at lade Landmanden levere Korn? Man forhindrer ham i at holde sin

Bedrift i den Gænge, som tidligere har vist sig at være ganske nødvendigt for ganske særlig det mindre Landbrug, man forhindrer ham i at holde Svin, og man hindrer ham næsten ogsaa i at holde Høns, naar han vil opretholde sin Kvægbesætning i et nogenlunde rimeligt Omfang. Det, det kommer an paa næste Gang, er at faa Kornleveringen gjort obligatorisk, og at det bliver Undtagelsestilfælde, i hvilke Kornet ikke skal afleveres, og der har vi alle et vist Ansvar. Vi har ikke tænkt paa alle de forskellige Tilfælde, som kan indtræffe. Vi har f. Eks. ikke taget Hensyn til, at der i mange smaa Brug er to Roemarker, og der er jo ikke megen Mening i, at et Landbrug har Ret til at holde Saasæd tilbage til en Mark, som ikke skal besaas med Korn. Vi har heller ikke taget Hensyn til, at mange store Brug har udstrakte Frøarealer, og der er jo ingen Mening i, at saadanne Landmænd har Ret til at holde Korn tilbage til en gammel Hundegræsmark, som der ikke skal saas en Kærne i. Men det kan ikke fragaas, at Landbruget er vanskeligt stillet i denne Situation, og ihvorvel jeg altid har gjort mig det til en hellig Pligt her i Salen ikke at se agrarisk paa Forholdene — man skulde jo se dem fra et Samfundsstandpunkt helt igennem — saa maa jeg dog sige, at fra nu af er der al god Grund til at være varsom.

Kornet gaar altsaa til Samfundet for Halvdelens Vedkommende, Svinene gaar ud af Sagaen i Løbet af ganske kort Tid og Hønsene til Dels ogsaa. Jeg vil da tillade mig at henstille, at den kommende Smørordning bliver lempelig; Mælken er nemlig det sidste, Landbruget har at tage Indtægt af. De faa Penge, som f. Eks. et lille Landbrug faar for de faa Tønder Korn, det leverer, har ikke megen Betydning. Jeg erkender, at Smørret er kommet i en overordentlig høj Pris, og jeg antager, at den ved Eksport endog vil gaa betydeligt højere, men Mælken er ogsaa det sidste. Jeg tillader mig derfor at henstille, at man, naar man nu skrider til Smørordningen, ikke alene vil se paa, at Samfundet skal have det Fedtstof, som er nødvendigt for en god Ernærings Opretholdelse, men at man ogsaa til Gengæld vil lade hele Samfundet bære Byrden. Jeg vilde anse det for uretfærdigt, om man atter lod Landbruget bære en saa betydelig Byrde; Mælken er, som sagt, det sidste, der kan røres ved, og jeg henstiller, at det sker med Varsomhed.